

reflexion

Många kockar i sjukvårdssoppan

»Den största utmaningen för framtidens sjukvård handlar om lagarbete och vårdkedjor med begränsade resurser till buds ...«

Något har hänt med diskussionen om ojämlik sjukvård i Sverige. Från att mest ha handlat om demografi lyfts nu det geografiska perspektivet fram. Vilket är på tiden! Vi som pratar med varandra över landstingsgränserna har ju sett detta tydligt ett bra tag. Medan det demografiska är liksom mer subtilt och svärfångat.

Några färskta exempel på skillnader landsting emellan: olika långa väntetider, olika antal slutenvårdsplatser per capita, varierande förmåga att identifiera organodonatorer, skiftande uppföljning efter malignt melanom, och grannen på landet som inte fick genomgå samma utredning som sin goda vän med samma sjukdom i en annan landsända.

Nu finns i och för sig många sätt att angripa en sjukdom och så kallade lokala traditioner (och då pratar vi inte om midsommarfirande) har betydelse för hur sjukvård utformas. Men, skillnaderna över landet är långt mer än en professionsfråga.

Sjukvård är i princip ett politiskt projekt, och så ska det också vara med en verksamhet som finansieras via skattsedeln. Men, de geografiska ojämlikheterna bottnar sannolikt i hur det vårdpolitiska Sverige är organiserat i dag. Med agendor som sätts på tre politiska nivåer och en förvaltning som spänner över en rad myndigheter och paraplyorganisationer. Den största utmaningen för framtidens sjukvård handlar om lagarbete och vårdkedjor med begränsade resurser till buds, om lokal småskalighet och nationell samordning i skön förening. Det är en framtid där dagens landstingspolitik sannolikt spelat ut sin roll.

Stefan Johansson
medicinsk redaktionschef
stefan.johansson@lakartidningen.se

Illustration: Cecilia Waxberg

Regeringen avser att med ekonomiska incitament locka landsting/regioner att införa vårdval för specialistvård. Planerad vård lyfts ut från akutsjukhus. **AKTUELLT** Sidan 1350

signerat
1347 Stärk patienternas ställning
Marie Wedin

reflexion
1343 Många kockar i sjukvårdssoppan
Stefan Johansson

It debatt
1348 När tekniken går vilse
Mats Johansson, Nils Erik Sahlin

1349 Apropå! Bristen på organodonatorer Mitt hjärta kan bli ditt Karin Söderlund Leifler

1349 Apropå! Äldre läkares receptförskrivning. Ett fall ur min praktik Tore Södermark

aktuell
1350 Förhandlingar pågår om utökad vårdval

1352 Hälften av landstingen är på gång

1353 Kollektivavtal om meddelarfrihet ingen »big deal« för Capio

1354 SFINX får Läkemedelsverkets stöd

1354 »Situationen vid akuten i Malmö ännu värre«

medicinsk kommentar
1355 Vattenpiprökning – ny, farlig trend Ökad vaksamhet krävs inom akutsjukvården Bengt R Widgren

nya rön
1356 KBT nästan halverade risken för ny hjärtinfarkt Kurt Svärdsudd

Hyperton koksaltlösning inte av värde i prehospital traumavård Robert Hahn

1357 Lovande resultat för genterapi mot Parkinsons sjukdom Anders Hansen

Rehabilitering hellre än diskproteskirurgi vid ländryggsmärta Karin Sundström

1358 Receptförskrivet läkemedel hämtas ut av varannan kvinna under graviditet och amning Olof Stephansson

Övervikt i ungdomen kopplad till framtida hjärt-kärlsjukdom Anders Hansen

Att röka vattenpipa har blivit populärt bland unga i västvärlden. De röker också mer intensivt än vad som är traditionellt brukligt. Artikeln tar upp två fall av allvarig kolmonoxidförgiftning efter vattenpiprökning.

Foto: Phanie/Sjöberg Bildbyrå. (Personen på bilden har inget med artikeln att göra.)

Klinik och vetenskap

1359 Fallbeskrivning Vattenpiprökning kan ge allvarlig kolmonoxidförgiftning
Risk för bestående neurologiska skador
Maria Enghag, Jonas Höjer

1361 Originalstudie Barn upp till 12 års ålder lever farligt i trafiken. Analys av trafikskadefall vid Norrlands universitetssjukhus i Umeå
Johanna Björnstig, Ulf Björnstig

1365 Vårdutveckling Carath – ett verksamhetsiniterat kvalitetsregister och processtöd. Ger toraxkirurgin bra möjlighet att följa vårdprocessen
Örjan Friberg, Karl-Gunnar Engström, Jan Hentschel, Wolfgang Freter, Bengt Åberg, Lars-Göran Dahlin, Mathias Sandin, Ulf Näslund

1370 Utbildning och forskning Utvärdering som instrument för kvalitetsutveckling i nya ST. Pilotprojekt med två vetenskapliga kurser vid Karolinska universitetssjukhuset
Kristina Sundberg, Jonas Nordquist, Lars Kihlström

debatt och brev

1375 Tillsätt en skuggutredning!
Bengt Järhult

1376 Rivieran och/eller Manhattan... Semesterlogi går utmärkt att boka på nätet
Dan Sandberg

1376 Replik: Medlemsförmåner extra bonus – kärnverksamheten främsta målet
Marie Wedin

1377 »Screening av bukaorta hos 65-åriga män saknar vetenskaplig grund«
Birgitta Hovelius, John Brodersen

1378 Replik: SBU:s slutsatser står fast.
Måns Rosén, David Bergqvist, Jesper Swedenborg

1379 De mest utsatta missbrukarna glöms bort
Jan Halldin

webbfrågan:

Hur ofta förekommer oprofessionellt beteende på din arbetsplats?

Se Läkartidningen nr 24–25, sidan 1290.

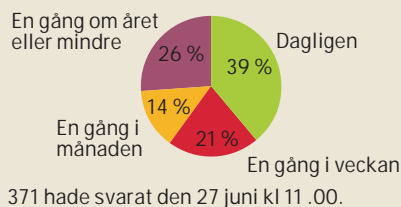

Foto: Gabor Hont

KULTUR Det är hög tid att ge det globalt växande problemet med antibiotikaresistens den uppmärksamhet som det förtjänar, anser läkaren Björn Ramel, författare till boken »Läkare utan vapen«. I odlingsskålarna ses öar av antibiotika i ett hav av mikrober. Sidan 1381

1380 Rätt eller fel att inte förskriva antibiotika profylaktiskt?
Håkan Salander

1380 Kommentar från SBU:s projektgrupp: Uppföljning av infektioner efter bröstcancerkirurgi behövs
Bengt Jeppsson

kultur

1381 ST-läkaren som manar till motstånd mot resistens

1382 Recension

1383 lediga tjänster

1385 platsannonser

1404 meddelanden

1405 kryss

1406 information från läkarförbundet

endast på webben

Fler artiklar på Lakartidningen.se

Foto: Colourbox

Nästa nummer utkommer den 20 juli. Trevlig läsning, önskar redaktionen!

Vetenskapliga artiklar har genomgått referentbedömning. Varje manuskript granskas av minst en (ofta fler) av Läkartidningens stab vetenskapliga experter. Granskningen av manuskript sker enligt internationella rekommendationer (www.icmje.org).

Organ för Sveriges läkarförbund
Box 5603, 114 86 Stockholm
Besöksadress: Östermalmsgatan 40
Telefon: 08-790 33 00
Fax: 08-20 76 19 (centralredaktion)
08-20 74 35 (annonser)
Webb: Lakartidningen.se
E-post: redaktionen@lakartidningen.se
annonser@lakartidningen.se
fornamn.efternamn@lakartidningen.se

Chefredaktör och ansvarig utgivare
Jonas Hultkvist 08-790 34 61

Medicinsk huvudredaktör
Jan Östergren (internmedicin) 08-790 34 31

Redaktionschef och stf ansvarig utgivare
Karin Bergqvist 08-790 34 91

Medicinsk redaktionschef
Stefan Johansson (pediatrik) 08-790 34 87

Webbchef
Elisabet Ohlin 08-790 34 97

Marknads-/annonsdirektör
Ulf Jansson 08-790 35 47

Medicinska redaktörer
Jon Ahlberg, docent (patientsäkerhet)
Anne Brynolf (studentredaktör)
Margaretha Bågedahl-Strindlund, docent (psykiatri)
Ylva Böttiger, docent (klinisk farmakologi)
Mikael Hasselgren (allmänmedicin)
Lena Marions, docent (obstetrik och gynekologi)
Louis Riddez, docent (kirurgi)
Carl Johan Sundberg, docent (fysiologi)

Sekretariat
Inga-Maj Lagerholm 08-790 34 11
Britt-Marie Ström 08-790 34 79

Administration/ekonomi
Yvonne Bäärnhielm 08-790 34 74

Produktion
Marita Arvidsson (grafiker) 08-790 34 72
Mats Kardell (IT) 08-790 33 38
Bo Svensson (IT) 08-790 33 19

Grafik: Typoform (där inget annat anges)

Redaktion
Björn Enström (webbredaktör) 08-790 34 81
Doris Francki (medicinsk redigering) 08-790 34 67
Sara Gunnarsdotter (reporter) 08-790 34 10
Sara Holfve (AD) 08-790 34 63
Jarl Holmén (medicinsk terminologi, korrektur) 08-790 34 64
Gabor Hont (kultur) 08-790 34 80
Carin Jacobsson (meddelanden) 08-790 34 78
Ewa Knutsson (medicinsk redigering) 08-790 34 83
Jan Lind (debatt) 08-790 34 84
Michael Lövttrup (reporter) 08-790 35 26
Marie Närlid (reporter) 08-790 34 29
Madeleine Ramberg Sundström (redigering) 08-790 34 82
Birgit Wilhelmson (medicinsk redigering) 08-790 34 94

Marknads- och annonsavdelning
Britt-Marie Aronsson (annonskoordinator) 08-790 34 95
Irene Balsam (annonservice) 08-790 34 90
Eva Larsson (säljare) 08-790 35 06
Göran Sterner (säljare) 08-790 35 03
Vivan Streng (annonservice) 08-790 34 73

Prenumerationsavdelningen
Hélène Engström 08-790 33 41
pre@lakartidningen.se

Läkartidningen Förlag AB
Håkan Wittgren (vd)

TS-kontrollerad upplaga: 41 600 ex
ISSN: 0023-7205 (pappersutgåva)
1652-7518 (webbupplaga)

Tryckeri Sörmlands Grafiska AB

organ för **Sveriges läkarförbund** grundad 1904

